

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobkyň: a) A. B.
 b) S. B.
 obě zastoupeny Organizací pro pomoc uprchlíkům
 se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
 Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

ve spojeném řízení o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ve věci mezinárodní ochrany ze dne 19. listopadu 2018, č. j. OAM-104/ZA-ZA11-ZA04-2018 a č. j. OAM-105/ZA-ZA11-ZA04-2018,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. listopadu 2018, č. j. OAM-104/ZA-ZA11-ZA04-2018 a č. j. OAM-105/ZA-ZA11-ZA04-2018, se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označenými rozhodnutími žalovaného nebyla žalobkyním udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žalob

2. Tato rozhodnutí napadly žalobkyně v celém rozsahu včas podanými žalobami, shodného obsahu. Obě žalobkyně namítaly, že žalovaný porušil v řízení o udělení mezinárodní ochrany následující ustanovení:
 - § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jelikož nepostupoval v souladu se zákony a ostatními právními předpisy;
 - § 3 ve spojení s § 2 odst. 4 správního řádu, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu v souvislosti s:
 - § 12 písm. a) a písm. b) zákona o azylu;
 - § 14 zákona o azylu;
 - § 14a zákona o azylu;
 - § 50 odst. 2 a odst. 3 správního řádu, jelikož správní orgán nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, napadená rozhodnutí jsou z tohoto důvodu nepřesvědčivá;
 - § 50 a odst. 4 správního řádu, neboť žalovaný nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v průběhu řízení najevo;
 - § 52 správního řádu, neboť žalovaný neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci;
 - § 68 odst. 3 správního řádu, neboť v odůvodnění napadených rozhodnutí nebylo žalovaným dostatečně uvedeno, jakými úvahami byl veden při hodnocení podkladů a výkladu ustanovení zákona o azylu.
3. Žalobkyně dále v žalobě totožně uvedly, že se obávají návratu do města Grozného a do Čečenské republiky (dále také jen „Čečny“ či „Čečenska“), jelikož je toto území pod správou Ruské federace. Obě jsou dcerami R. B., který byl v týmu prezidenta Aslana Maschadova. Vysvětlily, že tento prezident je představitel čečenské opozice vůči Ruské federaci (dále také „Rusko“), který byl zabit ruskou tajnou službou nazvanou FSB. Žalobkyně se proto obávají pronásledování jejich otce a v návaznosti na něj i jejich matky ze strany ruské policie. Poukázaly na to, že jejich otec byl před svým útekem z vlasti pronásledován a fyzicky mučen. Žalobkyně jsou toho názoru, že žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, a především nezjišťoval skutečný stav politické kultury a dodržování lidských a občanských práv v Čečensku. Žalobkyně avizovaly, že žalobní body doplní v součinnosti s právním zástupcem.
4. Závěrem bylo žalobkyněmi navrženo, aby soud napadená rozhodnutí zrušil pro jejich nezákonnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
5. Doplnění k žalobám bylo ve vztahu k oběma žalobkyním totožného znění. Ty uvedly, že dle jejich názoru splňují podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, jelikož jejich rodinní příslušníci a ony samy byly v minulosti pronásledovány za uplatňování politických práv a svobod dle ustanovení § 12 a) zákona o azylu. Zároveň mají

odůvodněný strach z pronásledování z důvodu zastávání určitých politických názorů, jakožto příslušnice určité sociální skupiny – rodinných příslušníků disidentů [ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu] a v případě návratu do země původu jim hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, neboť s ohledem na předchozí skutečnosti existují důvodné obavy, že budou vystaveny jednání, které svou podstatou naplňuje znaky mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení [ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu]. Žalobkyně by případné vycestování shledaly v rozporu se zásadou *non-refoulement* uvedenou v čl. 33 Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků, tedy zároveň v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

6. Následně se žalobkyně zaměřily na konkretizaci důvodů žaloby. Ty rozdělily na několik argumentačních okruhů. V prvním z nich namítly, že žalovaný při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu striktně odděloval situaci žalobkyň od případu jejich otce a dalších členů rodiny. Žalobkyně opětovně shrnuly skutkový stav, který již popsaly během pohovorů k udělení žádosti o mezinárodní ochranu. Zaměřily se na otázku politické činnosti jejich otce, který měl být kvůli této aktivitě vystaven pronásledování a pokusu o vraždu.
7. V dalším okruhu žalobkyně uvedly, že ony samy byly vystaveny pronásledování. Poukázaly na klíčové události, které je v tomto závěru utvrzují. Žalobkyně měly být vystaveny násilným domovním prohlídkám na počátku roku 2016, byl jim zabaven tzv. vnitřní pas tzv. kadyrovci (vojáci tzv. speciálního praporu ministerstva vnitra Čečenska) a měly být rodinným známým varovány s doporučením, aby ze země odešly. Dále žalobkyně uvedly, že byly přítomny fyzickému napadení jejich bratra ozbrojenými muži v maskách, přičemž v důsledku těchto událostí byly i proti nim namířeny zbraně. To vedlo žalobkyně k útěku na zemědělskou usedlost a poté i z vlasti. Dosud nemají žádné informace o jejich druhém bratrovi.
8. V dalším bodu žalobkyně více rozvedly svou argumentaci k možnému udělení doplňkové ochrany ve formě azylu dle ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu. Namítaly, že v situaci, kdy se původci pronásledování zaměří na jednoho člena rodiny kvůli jeho politickému přesvědčení a činnosti, je irelevantní, zda se i ostatní členové rodiny na této aktivitě podíleli, či nikoliv. V praxi jsou totiž pronásledováním postiženi stejně tak, jako politicky angažovaná osoba.
9. Žalobkyně dále doplnily svá tvrzení ohledně příslušnosti k určité sociální skupině – rodině disidentů, ve vztahu k možnému udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně uvedly, že čečenské státní orgány je v praxi asociují s jejich otcem a na základě těchto rodinných vazeb je tak řadí do skupiny „disidentů“. Analogicky je proto možné tuto situaci klasifikovat jako pronásledování.
10. Dalším argumentačním okruhem byla otázka skutečného nebezpečí vážné újmy v případě návratu do země původu. Žalobkyně se domnívají, že jejich situaci lze kvalifikovat pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. S ohledem na žalobkyněmi popsané skutečnosti dle jejich názoru existují důvodné obavy, že budou vystaveny jednání, které svou podstatou naplňuje znaky mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení. V tomto směru poukázaly na násilné domovní prohlídky (kterých byly svědky), nutnost navrátit se do Grozného, kvůli opatření nových, tzv. vnitřních pasů, či možnost únosu, jelikož se tak několikrát stalo jejich bratru a otci.
11. Následně se žalobkyně zaměřily na tvrzení žalobce týkající se možnosti využití vnitřního

přesídlení v rámci Čečny. S tímto závěrem žalovaného nesouhlasí a uvádějí, že v jejich případě neexistuje možnost vnitřní reloace, a to z těchto důvodů. Jejich otec se o vnitřní přesídlení pokusil a pobýval nějaký čas v moskevské oblasti. Tajná služba FSB a také kadyrovci ho zde ale našli a v pronásledování pokračovali. Žalobkyně se samy o vnitřní přemístění pokusily. Přestěhovaly se na odlehlou zemědělskou usedlost do Krasnodarského kraje. V průběhu pobytu na tomto místě byly informovány, že situace v Grozném se neuklidnila, jak předpokládaly, a že u nich doma stále probíhají domovní prohlídky. Jelikož již nedisponovaly tzv. vnitřními pasy, tato situace byla dlouhodobě neúnosná. Pokud by zažádaly o nové vnitřní pasy, upozornily by ihned státní orgány v Čečensku. Bály se vycházet i pro nejnutnější potřeby jako například lékařskou pomoc, žily v každodenním strachu z možného prozrazení.

12. Žalobkyně se v neposlední řadě vyjádřily k údajné nevěrohodnosti, kterou shledal v jejich případě žalovaný. Poukázaly na to, že ten vycházel pouze z příloh českého víza, v nichž byly žalobkyněmi skutečně uvedeny nepravdivé údaje. Vysvětlují to tak, že před odjezdem nemohly pracovat, skrývaly se. Aby jejich vízum nebudilo podezření před ruskými orgány, byly zde uvedeny informace o jejich pracovním poměru. Žalobkyně si samy formuláře nepročítaly, vyřizoval je jejich příbuzný. Ony je pouze podepsaly v domněnku, že je o vše postaráno. Žalobkyně v tomto směru poukázaly na skutečnost, že obě v průběhu řízení před žalovaným popsaly skutkový stav případu shodně, a to i přes to, že jde o velice obsáhlé výpovědi. Tento fakt svědčí o jejich pravdivosti. Mají za to, že jedna informace, kterou ale byly nadto schopny žalovanému vysvětlit, nemůže být základem pro nevěrohodnost jejich výpovědi jako celku.
13. V posledním argumentačním okruhu se žalobkyně věnovaly obecně pronásledování politicky aktivních v Ruské federaci. Poukázaly na usnesení Evropského parlamentu ze 14. 2. 2019, které se věnuje zhoršení lidských práv v Čečensku. V tomto směru zmínily i případ Oyuba Tititeva (ředitele nevládní organizace Memoriál), který je v současné době vězněn. Jeho rodina byla nucena opustit zemi. S touto nevládní organizací přitom spolupracoval i otec žalobkyň. Dalším informačním zdrojem, na který žalobkyně poukázaly, je i Zpráva zpravodaje OBSE v rámci Moskevského mechanismu o údajném porušování lidských práv a beztrestnosti v Čečenské republice Ruské federace ze dne 20. 12. 2018. I zde je zmiňováno porušování lidských práv v Čečensku, a to mimosoudními popravami, zastrasováním či svévolným nezákonným zatčením. K obdobným závěrům dospěla i Zpráva nevládní organizace Human Rights Watch ke stavu lidských práv ve světě za rok 2018 či Zpráva nevládní organizace Amnesty International ke stavu lidských práv ve světě za rok 2017 - 2018. Žalobkyně upozornily, že správní orgán vycházel z materiálů, které již nejsou aktuální, například i pět let starých.
14. Žalobkyně v závěru vyjádření shrnuly, že v Čečensku dochází k systematickému porušování lidských práv, čečenské a ruské státní orgány nejsou schopné či ochotné dopadnout původce pronásledování, či jsou sami těmito původci. Nejčastěji bývají terčem útoků rodiny disidentů. Žalobkyně trvají na zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.
15. Žalobkyně poté, dne 1. 10. 2019, doručily nadepsanému soudu i druhé doplnění žalob proti napadeným rozhodnutím žalovaného. V něm v podstatě zopakovaly a shrnuly všechny předchozí závěry a námitky vznesené vůči žalovanému. Dále předložily rozsudek správního soudu v Minden ze dne 31. 10. 2018, 8 K 3697/17.A v německém jazyce, spolu s jeho notářským překladem do jazyka českého. Tento důkazní materiál má

prokazovat shody ve výpovědích žalobkyně a jejich otce a potvrdit tak věrohodnost uváděných skutečností.

III. Vyjádření žalovaného k žalobám

16. Rovněž vyjádření žalovaného k oběma žalobám byla obsahově shodná. Žalovaný dle svého přesvědčení zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi okolnostmi, které žalobkyně v průběhu správního řízení sdělily, a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Žalobkyně během řízení o udělení mezinárodní ochrany svá tvrzení nepodložily žádnými relevantními doklady. Žalovaný dále uvedl, že námitky, které jsou vzneseny pouze v rovině obecného nesouhlasu s rozhodnutím žalovaného, nemohou zpochybnit, že by žalovaným provedené dokazování bylo nedostatečné a skutková podstata, ze které správní orgán vycházel, neměla oporu ve spise. Žalovaný má za to, že dokazování provedl podrobně a zabýval se všemi okolnostmi případu. Žalovaný poukázal na to, že žalobkyně se mohly v průběhu správního řízení vyjadřovat a doplňovat svá tvrzení. Doplnil, že to byly právě žalobkyně, které měly v řízení o udělení mezinárodní ochrany povinnost tvrzení. K možnosti doložit doklady žalobkyně uvedly, že nic doložit nechtějí. Žalovaný je tedy přesvědčen, že dostatečně zjistil skutkový stav, který mu umožňoval vydat ve věci rozhodnutí, pro která si opatřil dostatečně aktuální informace o zemi původu žalobkyně.
17. Žalovaný poté uvedl, že námitky, tak jak byly žalobkyněmi vzneseny v žalobách, nesplňují zákonné požadavky na formulaci žalobních bodů dle ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "s. ř. s."), neboť z tvrzení žalobkyně nejsou seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných, ve vztahu k jejich konkrétnímu případu. Z tohoto důvodu se žalovaný domníval, že za dané situace je žaloba neprojednatelná.
18. V závěru vyjádření žalovaný shrnul, že vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem má za to, že neporušil žádná ustanovení uvedených právních předpisů. V průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně neuváděly žádné důvody, pro které lze udělit některou z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný konstatoval, že se v odůvodnění napadeného rozhodnutí dle jeho názoru dostatečně vypořádal se všemi skutečnostmi sdělenými žalobkyněmi a podrobně uvedl, na základě jakých skutečností rozhodl. Během řízení správní orgán hodnotil oba případy individuálně a posoudil veškeré argumenty, které žalobkyně během žádosti uvedly. Žalovaný poté odkázal na odůvodnění napadených rozhodnutí, z nichž vyplývá, jakými úvahami se žalovaný řídil při řešení případu a aplikaci právních předpisů, na základě kterých rozhodoval.
19. Žalovaný navrhl zamítnutí žalob pro jejich nedůvodnost.

IV. Jednání soudu

20. Ještě před zahájením jednání nařízeného na den 5. 11. 2019 spojil krajský soud usnesením věci ohledně obou žalobkyně ke společnému projednání s tím, že věc bude nadále vedena pod sp. zn. 30 Az37/2018. Pro takový postup byly splněny podmínky uvedené v § 39 odst. 1 s. ř. s. Obsahy žalob byly totiž ve své podstatě shodné, žaloby spolu skutkově souvisí, a to zejména s ohledem na skutečnost, že žalobkyně a) i b) dovozovaly důvody pro udělení mezinárodní ochrany od důvodů jim společných, tj. jejich pronásledování z důvodu rodinných vazeb s jejich otcem. Spojení obou žalob ke společnému projednání považovaly za vhodné i účastníci řízení.

21. Po zahájení jednání zástupkyně žalobkyň v podstatě zopakovala podstatný obsah jejich písemných podání a skutečnosti, které jimi byly uvedeny v rámci správního řízení. Zdůraznila, že žalobkyně byly v minulosti pronásledovány spolu se svými rodinnými příslušníky za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu. Jakožto členky rodiny, jejichž otec vystupoval otevřeně se svými politickými názory, se dále cítí být pronásledovány ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu a pociťují, že v případě návratu do vlasti jim hrozí, s ohledem na jejich předchozí zkušenosti, skutečné nebezpečí vážné újmy [§ 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu]. Vycestování žalobkyň by dále bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, zejména pak s článkem 33 Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků. Zástupkyně žalobkyň poté upozornila na zásadní události v životě žalobkyň, které svědčí o jejich pronásledování. Příkladem to byla násilná domovní prohlídka v průběhu jara 2016, zabavení tzv. vnitřních pasů kadyrovci, varování od známého rodiny žalobkyň s doporučením odejít z Grozného, fyzické napadení a únos bratra žalobkyň muži v maskách, nucený útěk na zemědělskou usedlost či zmizení druhého bratra s rodinou. Zástupkyně žalobkyň rovněž upozornila na rozsudek správního soudu v Minden ze dne 3. 10. 2018, 8 K 3697/17. Z něhož byly citovány pasáže, týkající se výpovědi otce žalobkyň. Ten vypověděl ve shodě se žalobkyněmi, že byl politicky aktivní, že byl pronásledován, po vycestování do Polska byl násilně odsunut zpět do Ruské federace, od roku 2012 byl podrobován pravidelným výslechům ze strany policie a tajných služeb. Otec čelil v Moskvě nátlakům ze strany pronásledovatelů a v roce 2016 on i bratr žalobkyň byli uneseni, mučeni a vyslýcháni. Dle názoru zástupkyně žalobkyň jsou tak jejich výpovědi a výpovědi otce v zásadních bodech totožné, což činí jejich výpovědi věrohodnými.
22. Posuzování věrohodnosti žalobkyň se jejich zástupkyně věnovala podrobněji a uvedla, že ačkoliv žalobce několikrát argumentoval tak, že výpověď žalobkyň nepovažoval za hodnověrnou, nijak neobjasnil, jakým způsobem při posuzování této hodnověrnosti postupoval. Žalovaný neuvedl žádnou metodiku, kterou v daném případě použil, ani neuvedl žádná uvážení, kterými k tomuto závěru dospěl. Zástupkyně žalobkyň v tomto směru poukázala na pět indikátorů hodnověrnosti výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu (vnitřní a vnější konzistentnost výpovědi, dostatečně podrobná výpověď, plauzibilita azylového příběhu, chování žadatele) a podotkla, že v napadených rozhodnutích zcela absentuje toto komplexní posouzení. Žalovaný neměl posuzovat podklady svědčící ve prospěch i v neprospěch žalobkyň, naopak se zaměřil na nesrovnalosti, které ale žalobkyně vysvětlily.
23. Dále bylo doplněno, že žalobkyně se také pokusily o možnost vnitřního přesídlení, jelikož se přestěhovaly na zemědělskou usedlost. Tato alternativa však byla v dlouhodobém měřítku zcela neudržitelná. Žalobkyně získaly informaci o tom, že stále probíhají domovní prohlídky u nich doma. Ze strachu tak žalobkyně skoro nevycházely z jejich úkrytu. Odchod ze země pro ně proto byla krajní nouze. Pokud by se žalobkyně chtěly navrátit do země původu, nemohou zde žít bez tzv. vnitřních pasů. Žádosti o ně by však znovu upozornily státní orgány.
24. Pověřený pracovník žalovaného odkázal na svá vyjádření k žalobám ze dne 21. 1. 2019. Zdůraznil zejména skutečnost, že dnešní přednes není vlastní žalobou. Ta dle jeho názoru byla pouze výčtem zákonných ustanovení a neobsahovala žádnou konkretizaci důvodů,

pro které žaloba napadené rozhodnutí napadá. Z toho důvodu považuje za prvotní, aby soud žalobu odmítl.

25. Žalobkyně a) dále k věci uvedla, že jí není jasné, proč žalovaný zpochybňuje věrohodnost její výpovědi. Má za to, že během pohovoru zcela zřetelně objasnila, proč se v její žádosti o udělení víza vyskytly falešné údaje.
26. Zástupkyně žalobkyně v závěrečné řeči, v níž zopakovala podstatu svých stanovisek k dané věci, podotkla, že žalobkyně trvají na svých původních procesních návrzích.
27. Pověřený pracovník žalovaného v závěrečné řeči trval na názoru, že ani doplnění žalob, ani přednes zástupkyně žalobkyně neobsahují konkretizaci konkrétních pochybení žalovaného, kterých se měl ve svých rozhodnutích dopustit. Poukázal na skutečnost, že žalobkyně spojují svůj azylový příběh se situací jejich otce, ale potíže otce nemohou být důvodem pro pronásledování jejich osob. Žalovaný má za to, že žalobkyně vznesly v podstatě jedinou konkrétní námitku – nevěrohodnost výpovědi žalobkyně. Pověřený pracovník žalovaného má ale za to, že na této skutečnosti nebyla napadená rozhodnutí vůbec postavena. Dále zdůraznil, že ani ve Spolkové republice Německo nebyla otcí žalobkyně udělena mezinárodní ochrana, z Polska byl rovněž vrácen do země původu. Žalobkyně podle něho neuvedly, jak byly fakticky pronásledovány a nespecifikovaly ani vážnou újmu, která by jim hrozila v případě návratu do vlasti. Není tedy jasné, proč by měla být napadená rozhodnutí nepřezkoumatelná, jakých konkrétních vad a pochybení se měl žalovaný dopustit. Dospěl tak k závěru, že ve věci bylo rozhodnuto po právu a že žalovaný oprávněně neshledal důvody pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany. Navrhl proto žaloby zamítnout.
28. Zástupkyně žalobkyně v reakci na uvedený přednes dodala, že otcí žalobkyně byl v Německu udělen určitý typ pobytového titulu s přihlédnutím k jeho zdravotnímu stavu. Jeho žádost o mezinárodní ochranu tak v meritu věci projednávána nebyla. Pokud jde o bratra žalobkyně, který se v současné době také nachází v Německu, pak v první fázi byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta, proti tomuto rozhodnutí byla podána žaloba, o které dosud rozhodnuto nebylo. O osudu druhého bratra není žalobkyním nic známo.

V. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

29. Krajský soud přezkoumal napadená rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Nadepsaný soud vzal v potaz nejen námitky uvedené ve včas podaných žalobách ze dne 17. 12. 2018, ale i jejich doplnění ze dne 22. 2. 2019 a 30. 9. 2019. Žalobkyně ve včas podaných žalobách postupovaly v souladu s ustanovením § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., které stanovuje, že žaloba musí kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.) obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. května 2017, č. j. 10 Azs 65/2017 – 49). Krajský soud má za to, že obě žaloby této povinnosti dostály. Byly v nich uvedeny nejen odkazy na konkrétní ustanovení právního předpisu, která měla být žalovaným porušena, rovněž alespoň v obecných rysech byly tyto odkazy spojeny s určitým skutkovým tvrzením, resp. jinak obecný odkaz byl konkretizován na individuální věc. Krajský soud proto přistoupil k meritornímu projednání věci.

30. V přezkumném řízení krajský soud ověřil následující rozhodné skutečnosti, přičemž měl ovšem na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Dané ustanovení procedurální směrnice zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“*. S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.
31. Žalobkyně byly do České republiky transportovány dne 30. 1. 2018 v rámci Dublinského nařízení a procedur z něj vyplývajících ze Spolkové republiky Německo. Dne 2. 2. 2018 žalobkyně a) poskytla údaje k žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedla, že je čečenské národnosti a ruské státní příslušnosti. Svůj cestovní doklad nechala na radu známého v Polské republice. Žalobkyně není členkou žádné politické strany nebo organizace, nikdy se politicky neangažovala a vyznává islám. Má jednoho syna, který po jejím rozvodu žije s jeho otcem a žalobkyně se s ním nijak nestýká. Žalobkyně je vedená k pobytu ve městě Groznyj, od konce května 2016 však žila v Krasnodarském kraji ve vesnici Novyj Mir. Zde se k pobytu nepřihlásila, jelikož se zde měla schovávat před státními orgány. Do Evropy se dostala díky tzv. eurodopravcům. Žalobkyně se přes Polskou republiku dostala do Spolkové republiky Německo, kde také požádala o udělení mezinárodní ochrany. Jelikož měla české vízum [stejně jako žalobkyně b)], byla dne 30. 1. 2018 převezena do České republiky. Ostatní členové její rodiny měli víza jiných států. Ve Spolkové republice Německo žije otec žalobkyně a) i b), který zde rovněž požádal o udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně popsala, že má strach navrátit se do Ruské federace. Má za to, že by zde mohla být zabita. Situace vznikla kvůli jejímu otci, který byl politicky aktivní v době vlády prezidenta Maschadova v Čečensku. Od roku 2012 byl její otec pronásledován, bit, vězněn. Otec se rozhodl uprchnout přes Polskou republiku, kde byl chycen a vězněn. V roce 2013 byl navrácen zpět do Ruské federace. Poté byl odveden tzv. kadyrovci a byl donucen uvést, že se již nebude nijak politicky angažovat. Toto potvrzení po něm pak žádali pokaždé, kdy otec vyvíjel nějakou politickou činnost. V roce 2014 do otce žalobkyně najel automobil. Poté její otec odjel ke svému bratrovi, který žije blízko Moskvy. I zde ho navštěvovali kadyrovci a místní policie. Požadovali, aby se vrátil domů, kde *„bude pod dohledem“*. V dubnu 2016 byl otec žalobkyně znovu odvezen a bylo za něj žádáno výkupné. Po návratu domů byl otec zbitý. Otec poté sepsal společně se zástupcem organizace Memorial svůj příběh a vše, co se s ním stalo. Následně odjel do Spolkové republiky Německo. Kadyrovci měli také přijít k žalobkyni domů a měli se na otce ptát. Bavil se s nimi její bratr a odvětil, že neví, kde se aktuálně otec nachází. Ve chvíli, kdy chtěla promluvit matka, začali jí muži sprostě nadávat a požadovali po ní doklady celé rodiny. Převzali je s tím, že jim budou navráceny za situace, kdy se otec dostaví na 15. oddělení. Tato kontrola probíhala opakovaně. Známý rodiny, který pracuje ve státní sféře, je poté měl varovat, že pokud mají možnost, mají někam odjet. Dle žalobkyně měla rodina chvíli vyčkávat s odjezdem, ale poté k nim

domů přišli muži v maskách, kteří udeřili jejího bratra do břicha, její matka křičela a žalobkyně uvedla, že panoval chaos. Bratr žalobkyně byl muži odveden. Na žalobkyni s matkou namířili muži zbraně. Bratr se vrátil druhý den domů, uvedl, že byl vyslýchán a bit. Rodina žalobkyně se rozhodla utéci a jejich známý je odvezl na zemědělskou usedlost v Krasnodarském kraji. Žalobkyně a její rodina se plánovala vrátit po nějakém čase domů. Jelikož jim ale známý potvrdil, že u nich byla další kontrola a nikdo z rodiny nedisponoval tzv. vnitřním pasem, nikam z farmy nevycházeli. Výhodiskem bylo odcestovat do zahraničí. Vyřídili si různá víza. Nejprve odjela žalobkyně a). V Polské republice počkala na sestru – žalobkyni b) a na konci měsíce přijel jeden z bratrů žalobkyně se synovcem. Společně odjeli do Spolkové republiky Německo.

32. Se žalobkyní a) byl proveden dne 17. 9. 2018 ještě doplňující pohovor. Žalobkyně a) v jeho průběhu popsala politickou činnost svého otce, který měl působit ve vládě v době prezidenství Maschadova. Otec se účastnil politických mítinků a měl se aktivně zapojovat do demonstrací a činností spojených s médii. Otec v této činnosti pokračoval i po smrti prezidenta Maschadova. Žalobkyně dále uvedla, že pracovala jako prodavačka v obchodním domě, před tím chvíli i v advokátní kanceláři. Během pobytu na zemědělské usedlosti žili z finančních prostředků získaných z provozu společnosti bratra žalobkyně. I po odjezdu bratra do zahraničí tato společnost fungovala, řídil ji kamarád bratra. Žalobkyně dále doplnila, že disponovali zahraničními pasy a kopiemi tzv. vnitřních pasů. To stačilo k obstarání víz. Vše zařizoval příbuzný, u kterého bydleli. Žalobkyně si nechala ve vízovém centru v Krasnodaru sejmout otisky prstů, podepsala žádost a nečetla ji. Žalobkyně na dotaz správního orgánu ihned upozornila na to, že nepracovala jako manažerka, jak je uvedeno v žádosti o udělení víza. Nezná ani společnost Chechenstroy, ve které měla dle této žádosti rovněž pracovat. Dále na dotaz správního orgánu více rozvedla situaci jejího otce ve vlasti a uvedla, že problémy, které se týkají jednoho člena rodiny, postihují rodinu jako celek. V zemi původu jí díky pronásledování jejího otce vzali doklady (tzv. vnitřní pasy). Po návratu by dle jejího názoru byla odvezena a byla by nařčena z terorismu. Žalobkyně poukázala i na osud jejího bratra, který se rovněž ničeho neúčastnil a přesto byl odveden. Žalobkyně vysvětlila, že v její vlasti každý odpovídá za celou rodinu. V Krasnodarském kraji žili zcela uzavřeni před světem, nikde nepracovali, nebyli zaregistrovaní, nechodili k dentistovi. Jen tak dle jejího názoru nemohlo dojít k jejich prozrazení státním orgánům. Žalobkyně by se ráda vrátila do vlasti, ale pouze, pokud se tam situace uklidní. Má za to, že její situace je bezvýchodná, jelikož, pokud by se tam obrátila na státní orgány, nikdo by jí nepomohl, jelikož jsou to právě ony, se kterými má žalobkyně ve vlasti problémy.
33. Krajský soud dodává, že celá výpověď žalobkyně představuje několik stran protokolu. Proto nepovažuje za nutné ani možné, aby ji opisoval v úplnosti a v podrobnostech tak odkazuje na obsah protokolů o výpovědi žalobkyně. Ostatně oběma stranám sporu je dobře znám. To rovněž platí i v případě žalobkyně b), která ve stručnosti v pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany vedeného dne 5. 2. 2018 i doplňujícím pohovoru vedeném dne 17. 9. 2018 uvedla následující.
34. Je čechenské národnosti a ruské státní příslušnosti. Její cestovní doklad byl příbuzným spálen v Polské republice. Žalobkyně není členkou žádné politické strany nebo organizace, nikdy se politicky neangažovala a vyznává islám. Je vdova. Žalobkyně je vedená k pobytu ve městě Groznyj, po dobu jednoho roku však žila na zemědělské

usedlosti v Krasnodarském kraji. Poté je domluvený převaděč odvezl do Polska k příbuzným. Žalobkyně se přes Polskou republiku dostala do Spolkové republiky Německo, kde také požádala o udělení mezinárodní ochrany. Jelikož měla české vízum [stejně jako žalobkyně a)], byla dne 30. 1. 2018 převezena do České republiky. Žalobkyně popsala, že situace vznikla kvůli jejímu otci, který byl od roku 2012 pronásledován, bit, vězněn. Otec se rozhodl na konci tohoto roku uprchnout přes Polskou republiku, kde byl chycen a vězněn. V roce 2013 byl navrácen zpět do Ruské federace. V roce 2014 do otce žalobkyně najel automobil. Traktorista, který byl této události svědkem, zavolal bratru žalobkyně, který poté odvezl jejich otce do nemocnice. Poté její otec odjel ke svému bratrovi, který žije blízko Moskvy. I zde ho navštěvovali kadyrovci a místní policie. Měli za to, že pokud otec žije v Moskevské oblasti, vyvíjí zde pro ně nechtěnou činnost. V dubnu 2016 byl otec žalobkyně znovu odvezen a bylo za něj žádáno výkupné. Po návratu domů měl otec zlomený nos, klíční kost a na těle měl modřiny. Otec poté sepsal společně se zástupcem organizace Memorial svůj příběh a vše, co se s ním stalo. Poté odjel do Spolkové republiky Německo. Následně přišli k žalobkyni domů kadyrovci, kteří se na otce ptali. Chodili po všech pokojích, byli ozbrojeni a v černých uniformách. Muži jim odebrali tzv. vnitřní pasy s tím, že jim budou navráceny za situace, kdy se otec dostaví na 15. oddělení. Tato kontrola probíhala opakovaně. Znamý rodiny, který pracuje ve státní sféře, je poté měl varovat, že si mají dávat pozor, co říkají do telefonu a pokud mají možnost, měli by odjet mimo území Čečenska. Dle žalobkyně měla rodina chvíli vyčkávat s odjezdem, ale poté k nim domů přišli muži v maskách, kteří udeřili jejího bratra do břicha, k mužům běžela sestra žalobkyně [žalobkyně a)] a snažila se muže odtrhnout od bratra, i když není v Čečensku údajně povoleno, aby se žena dotýkala mužů. Bratr se vrátil druhý den domů. Rodina žalobkyně se rozhodla utéci na zemědělskou usedlost k příbuzným. Bratrův kamarád jim pomohl tam odjet. Ona a matka v Krasnodarském kraji zůstaly až do 12. 5. 2017, žalobkyně a) odjela již 7. 5. 2017.

35. V doplňujícím pohovoru ze dne 17. 9. 2018 žalobkyně b) uvedla, že pracovala jako prodavačka v obchodním domě spolu se svou sestrou, a chvíli i v salonu krásy. Na dotaz správního orgánu ihned upozornila na to, že nezná společnost Agroholding Kavkaz, která je uvedena jako její zaměstnavatel v žádosti o udělení víza. K vyřízení žádosti o udělení víza jim pomáhal příbuzný, kterému stačil cestovní doklad a kopie tzv. vnitřního pasu. Mít jeho kopii je ve vlasti běžné, jelikož je obecně často vyžadována. Žalobkyně b) dále na dotaz žalovaného více rozvedla situaci jejího otce ve vlasti a uvedla problémy, které se shodují s výpovědí žalobkyně a) (viz výše). Po návratu by dle jejího názoru byla zabita. Žalobkyně poukázala i na osud svého bratra, a doplnila, že v její vlasti každý odpovídá za celou rodinu. Žalobkyně má za to, že dokud bude u moci prezident Kadyrov, tato situace se nezlepší. Doplnila, že v současné době se tam unášejí lidé a nikdo neví, kde se nacházejí. Žalobkyně sdělila, že bez tzv. vnitřního pasu by se nemohla do vlasti vrátit. Musela by si ho vyřídit v Grozném, toho se však bojí.
36. Součástí správních spisů jsou rovněž žalovaným obstarané informace ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci. Konkrétně vycházel z: informace Mezinárodní organizace (IOM), 2017, Údaje o zemi, Ruská federace; informace Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO), březen 2017, Ruská federace, Státní aktéři ochrany, kap. 2.1. Ministerstvo vnitra (MVD) a policie; zprávy Freedom House, Svoboda ve světě 2018 – Rusko, leden 2018; Výroční zprávy Human Rights Watch 2018 – Ruská federace ze dne 18. 1. 2018 a informace polského

Úřadu pro záležitosti cizinců, Zpráva ze zjišťovací mise do Ruské federace, 4-18. Května 2014, z července 2014. Žalovaný si také opatřil žádost o udělení schengenského víza č. QMOC201704070063 [žalobkyně a)] i žádost o udělení schengenského víza č. QMOC201704070064 [žalobkyně b)].

37. Žalobkyně využily možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí (ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu), k věci již nic dalšího relevantního nedodaly.
38. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci, který nikterak nerozpouští ani žalobkyně v žalobách, poté dospěl krajský soud k následujícím právním závěrům.
39. Především, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).
40. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
41. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
42. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se *„pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“* Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí *„státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“* Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona *„pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.“*

43. Ohledně definice pojmu „*pronásledování*“ odkazuje krajský soud ještě na čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany.
44. Krajský soud dále upozorňuje, že standardem pro zkoumání odůvodněného strachu z pronásledování je test přiměřené pravděpodobnosti. Ten byl již vymezen i Nejvyšším správním soudem, který zastává názor, že přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznačená to však bez dalšího, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82).
45. Z obsahu žalobou napadených rozhodnutí i z připojeného správního spisu v daném případě vyplynulo, že žalobkyně jako zásadní důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedly obavy z pronásledování ze strany tzv. kadyrovců. Ti měli pronásledovat zejména jejich otce, přičemž tyto problémy se pak dotýkaly celé rodiny.
46. S ohledem na důvody, pro které žalobkyně a) i žalobkyně b) požádaly o udělení mezinárodní ochrany, lze mít za to, že v daném případě nelze udělit mezinárodní ochranu dle § 12 písm. a) zákona o azylu, a to přesto, že žalobkyně zastávají názor, že v jejich případě může být toto ustanovení aplikováno. Krajský soud upozorňuje, že ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu musí být vykládáno souladně s čl. 43 Listiny základních práv a svobod a její celkovou systematikou, a to jednak proto, že má toto ustanovení ústavního pořádku vyšší právní sílu, a jednak proto, že je § 12 písm. a) zákona o azylu promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni. Práva, která jsou tak § 12 písm. a) zákona o azylu chráněna jsou politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny základních práv a svobod. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval a krajský soud s ním v tomto ohledu souhlasí, že žalobkyně v průběhu správního řízení neuvedly nic, co by svědčilo o tom, že ve své vlasti vyvíjely činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byly azylově relevantním způsobem pronásledovány. Žalobkyně samy uvedly, že politicky aktivní byl pouze jejich otec, svůj odchod z vlasti s jejich politickým přesvědčením a zastáváním určitých politických názorů, za které by byly pronásledovány, vůbec nespojují. V tomto ohledu souhlasí krajský soud s názorem žalovaného, který neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany žalobkyním ve smyslu ustanovení § 12 a) zákona o azylu.
47. Krajský soud upozorňuje, že jádrem žalobní argumentace žalobkyň je to, že žalovaný se přezkoumatelným způsobem nevypořádal s otázkou existence jejich odůvodněného strachu z pronásledování v zemi původu v souvislosti s jejich příslušností k určité sociální skupině – rodinných příslušníků osoby disidenta, resp. osoby, která v zemi aktivně zastávala politické názory. Žalobkyně se tak domáhají udělení mezinárodní ochrany z důvodů vymezených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Této žalobní námitce musel krajský soud přisvědčit, a to z následujících důvodů.
48. Krajský soud úvodem odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004-60, v němž je sociální skupina vymezena takto: „*Určitá sociální skupina ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je skupina osob, která se vyznačuje*

objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří. I pouhá příslušnost k určité sociální skupině může být postačujícím důvodem pro udělení azylu; rozhodující je ovšem existence odůvodněného strachu z pronásledování, směřujícího vůči žadateli o azyl jako příslušníku určité sociální skupiny, jež podnikají úřady země, případně jež vychází od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotyčné země, a úřady vědomě takové jednání tolerují, případně odmítají či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu.“ Aby bylo možné hovořit o azylově relevantním pronásledování, musí být dle judikatury Nejvyššího správního soudu splněny i další podmínky, a to příčinná souvislost mezi pronásledováním a příslušností k určité sociální skupině, dlouhodobost a intenzita potíží, nemožnost využití vnitrostátní ochrany či vnitřního přesídlení, nedostupnost či selhání ochrany v zemi původu.

49. Žalovaný v tomto směru zcela striktně odděloval situaci žalobkyň a dalších členů jejich rodiny. Nijak nezohlednil možné vazby, které mohou vyplývat již jen z objektivní skutečnosti, že se jedná o členy jedné rodiny. Lze konstatovat, že společnost vnímá tuto jednotku jako jeden celek a dlužno dodat, že žalobkyně již v průběhu správního řízení upozorňovaly, že v zemi jejich původu je běžné, aby činy a zastávání určitých názorů jistými členy domácnosti (převážně ve vztahu otec/matka – potomci) byly přičítány i ostatním rodinným příslušníkům. Žalovaný však tato vyjádření žalobkyň zcela opomenul. Omezil se pouze na konstatování, že pokud by byly žalobkyně v hledáčku čečenských či ruských bezpečnostních složek, ty by vynaložily větší úsilí k jejich nalezení. Zároveň uvedl, že i pokud by byly takto objeveny, mohly využít možnosti vnitřního přesídlení v rámci Ruské federace. Tyto závěry shledává krajský soud za nedostatečné. Žalovaný spojoval své závěry rovněž se skutečností, že výpovědi žalobkyň shledal nevěrohodnými. To dovozoval ze lživě doplněných žádostí o vízum.
50. Krajský soud je toho názoru, že žalobkyně v průběhu správního řízení uvedly konzistentní azylový příběh. Sdělily vyčerpávajícím způsobem osud otce a jejich rodiny, opakovaně poukázaly na domovní prohlídky, jichž se samy zúčastnily a při nichž jim hrozilo nebezpečí, a popsaly jejich útěk a dočasné nalezení úkrytu v zemědělské usedlosti. Je třeba konstatovat, že výpovědi obou žalobkyň jsou v podstatných bodech shodné. Ze shora uvedeného je zřetelné, že žalovaný z některých jejich vyjádření vycházel a měl je za pravdivá, některá vyjádření ovšem nikoliv a některé informace naprosto opomenul (například se nijak nezabýval vlivem problémů otce na život žalobkyň ve vlasti). Žalovaný se zaměřil na zpochybnění věrohodnosti žalobkyň, aniž by svá pochybení relevantně vysvětlil. Krajský soud však v napadeném rozhodnutí nenalezl odpověď na otázku, z jakého důvodu takto žalovaný postupoval, tedy proč ta která konkrétní tvrzení žalobkyň shledal věrohodná a proč jiná konkrétní tvrzení nikoliv. Pokud měl žalovaný za to, že se události, které byly oběma popsány, nestaly, měl ty dle něj sporné informace podrobit testu přiměřené pravděpodobnosti, který lze považovat jako důkazní standard pro zkoumání strachu z pronásledování žadatele. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 8. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, vymezil, že: „Lze konstatovat, že žalovaný nemůže ze svého posuzování vyloučit tvrzené skutečnosti např. pouze proto, že nelze vyloučit jiný průběh událostí než ten předestřený žadatelem či že existuje alternativní vysvětlení pro určité skutečnosti, které je stejně pravděpodobné.“ Žalovaný v této souvislosti také nebral v potaz, že přestože je pro přiznání postavení uprchlíka obecně vyžadováno, aby měl žadatel o

mezinárodní ochranu odůvodněný strach z toho, že on sám bude vystaven pronásledování, tak existence tohoto odůvodněného strachu nemusí být nezbytně založena výlučně na jeho vlastní zkušenosti.

51. Pokud měl žalovaný pochybnosti o věrohodnosti některých tvrzeních žalobkyň, bylo jeho povinností taková tvrzení jasně a zřetelně identifikovat, závěr o jejich nevěrohodnosti pečlivě odůvodnit a dovodit z něj závěry ve vztahu k posouzení důvodnosti jejich žádostí.
52. Konkrétně v očích žalovaného snižovaly věrohodnost tvrzení žalobkyně tyto skutečnosti:
53. Žalobkyně měly k řešení situace využít možnosti přesídlení v rámci Ruské federace. Žalovaný přitom pominul skutečnost, že nejen z výpovědi žalobkyň, ale i z materiálů, které si sám žalovaný opatřil, vyplynulo, že: „*v posledních letech značně stouply a existují domněnky, že úřady sledují činnost aktivistů, novinářů a členů opozice*“, a to v celé Ruské federaci (viz Ruská federace, Freedom House, leden 2018). S touto informací ale žalovaný nijak dále nepracoval. Žalovaný rovněž pominul fakt, že žalobkyně se již pokusily o možnost vnitřního přesídlení a přestěhovaly se na zemědělskou usedlost v jiném kraji. Tato alternativa pro ně však byla dlouhodobě neudržitelná. Žalovaný se v tomto směru danou situací ale vůbec nezabýval. Za klíčové přitom považoval to, že žalobkyně uvedly do žádosti o udělení českého víza nepravdivé informace týkající se jejich pracovního poměru. Krajský soud konstatuje, že pokud měl žalovaný nějaké pochybnosti či nejasnosti, resp. považoval v určitém směru výpovědi žalobkyň za rozporné, měl se pokusit jim dát šanci tento domnělý rozpor odstranit (byť žalobkyně v průběhu správního řízení vše vysvětlily, žalovaný tuto skutečnost nebral v potaz) a neměl hodnocení tohoto faktu zcela účelově a bez podkladů přesouvat až do odůvodnění napadených rozhodnutí. Není totiž vyloučeno, že pokud bratr žalobkyň byl unesen, byť ani ten nebyl (stejně jako ony) nijak politicky aktivní, může za určitých okolností potkat stejný osud i žalobkyně. Žalovaný se tak měl za této situace vypořádat hlavně s tím, zda je či není pro žalobkyně v místě původu dostupná určitá vnitrostátní ochrana. Jeho strohé závěry neodpovídají podmínkám kladeným na takové posouzení kvalifikační směrnici a judikaturou (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 Azs 195/2006-149, či téhož soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003-89). Závěry žalovaného považuje v tomto bodě krajský soud za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
54. Co se týče nepravdivých informací, které byly uvedeny v žádosti o české vízum - žalobkyně několikrát vysvětlily, že nepravdivé informace uvedly ve snaze nebudit podezření při získání českého víza. Žalovanému na jeho dotaz ale ihned upřesnily, jaká byla jejich opravdová zaměstnání, a že před odjezdem ze země rok nepracovaly, jelikož se skrývaly. Žalovaný měl přesto za to, že tato skutečnost značně snižuje věrohodnost žalobkyň i ve vztahu k jejich dalším tvrzením, poskytnutým v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud přes výše uvedené upozorňuje, že žalobkyně k dotazu žalovaného při pohovoru ihned tuto skutečnost doznaly a rovněž vysvětlily také důvod, proč to udělaly. Materiály jim pomáhal získat příbuzný, kterému věřily. Jedinou motivací žalobkyň bylo z Čečenska utéci. Taková vysvětlení považuje krajský soud za zcela logická a vysoce pravděpodobná. Za tíživé situace a bez všeobecného povědomí o možnostech vycestování ze země útlaku není ničím neobvyklým, že žadatel o vycestování ze země, kam se už nechce vrátit z důvodu pronásledování, musí „obelstít“

státní orgány i uvedením falešných údajů, aby jeho záměr nevyšel najevo. Žalobkyně přitom tuto skutečnost před českými orgány nikterak neskrývaly. Jeví se jako logické, že žadatel o mezinárodní ochranu se v neznámém prostředí nechá vést hlavně správně kladenými dotazy správních orgánů.

55. Ohledně neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu žalobkyně a) a b) vůči napadenému rozhodnutí žalovaného žádné výtky nevznesly.
56. Žalobkyně v žalobách dále namítaly, že žalovaný nezjistil stav věci a způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti i ve vztahu k ustanovení § 14 zákona o azylu. Krajský soud proto konstatuje, že jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
57. K otázce posuzování humanitárního azylu nadepsaný soud rovněž odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48).
58. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“*
59. Pokud jde o tzv. humanitární azyl udělovaný dle § 14 zákona o azylu, důvody, pro které nelze žalobkyním humanitární azyl udělit, byly v odůvodnění napadeného žalovaným popsány, byť v kontextu ostatních vad řízení ne zcela podrobně. Krajský soud však podotýká, že žalovaný se zabíral situací žalobkyň dostatečně, když shrnul jejich ekonomickou a zdravotní situaci a podotkl, že ve světle judikatury je tento institut využíván opravdu zcela výjimečně. S těmito závěry se krajský soud ztotožňuje.
60. V další žalobní námitce bylo žalobkyněmi žalovanému vytýkáno, že se nedostatečným způsobem vypořádal s problematikou naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany

ve smyslu § 14a zákona o azylu. Této žalobní námitce musí dát krajský soud plně za pravdu.

61. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
62. Krajský soud v tomto směru nemůže pominout skutečnost, že se žalovaný na základě jím obstaraných podkladů dostatečným způsobem nevypořádal zejména s existencí reálného nebezpečí vzniku vážné újmy, která by žalobkyním mohla hrozit v případě jejich návratu do Čečenska. Žalovaný vyšel z informací, které se této problematice věnovaly toliko v obecné rovině, a uzavřel, že na základě těchto důkazů nejsou osoby, které v zahraniční požádaly o udělení mezinárodní ochrany, vystaveny systematickému týrání včetně zadržování a špatného zacházení. Přitom z podkladů, které si sám žalovaný obstaral, vyplynulo, že: „ *policii dominuje predátorské chování. Analytici vztahují toto vnímání k častému policejnímu zneužívání a korupci.*“ [Ruská federace, Informace Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO), březen 2017]. Byť tato informace je obecného charakteru a situace žalobkyň může být odlišná, žalovaný se měl těmito otázkami zabývat minimálně ve vztahu k možné ochraně žalobkyň, kterou by jim po příjezdu do Čečenska měly zajistit právě bezpečnostní složky státu.
63. Krajský soud dále považuje za vhodné s ohledem na průběh dalšího správního řízení ve věci sdělit, že shledal nepřekoumatelnými pro nedostatek důvodů i závěry žalovaného týkající se možnosti vnitřního přesídlení žalobkyň v rámci Ruské federace. Tento úsudek pak vyslovuje nejen v souvislosti se závěry posuzování podmínek pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, ale rovněž s posuzováním podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona.
64. Lze konstatovat, že žalovaný zcela nekonkrétně uvedl, že žalobkyně mají možnost řešit svoji situaci přesídlením na jiné místo v rámci Ruské federace. Opomenul však vyhodnotit, kam přesně (např. do jakého kraje či oblasti) by to mělo být, kde že by žalobkyním pronásledování nemělo hrozit. Právě v tomto okamžiku bylo na místě, aby žalovaný zvážil a vyhodnotil informace, které mu byly žalobkyněmi poskytnuty ohledně jejich otce. Informace o tom, že byl navracen nejen ze zahraničí (Polské republiky), ale že byl vyhledán tajnými službami i v Moskvě přitom nelze v tomto případě opomenout. Vzhledem k výše popsané situaci bratra žalobkyň se měl žalovaný minimálně pokusit zodpovědět otázku, zda i jim nehrozí v případě návratu do země původu – Ruska, hrozba reálného nebezpečí na celém jeho území. Uvedené závěry žalovaného jsou tak ve zjevném rozporu a závěr o možnosti vnitřního přesídlení žalobkyň nemá oporu v obsahu správního spisu.

65. Krajský soud v tomto směru podotýká, že specifikem azylového řízení je rovněž zásada, že v případě pochybností se postupuje ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu. Tento závěr potvrdil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89, podle něhož „*[j]sou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo, nebo mohlo by s ohledem na postavení žadatele ve společnosti, s přihlédnutím k jeho přesvědčení, názorům, chování atd., dojít, a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí správní orgán v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele o azyl.*“ Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu nemusí nade vší pochybnost prokázat, že právě on bude v zemi původu podroben nelidskému nebo ponižujícímu zacházení. Povinnost zjistit skutkový stav a klást žadateli o udělení mezinárodní ochrany vhodné dotazy k tomu, aby sdělil rozhodné skutečnosti, leží na správním orgánu. Žalovaný přitom na posouzení, zda žalobkyně mohou mít v případě navrácení do své vlasti důvodnou obavu, že by jim hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 ve spojení s ustanovením § 14a odst. 2 zákona o azylu, zcela rezignoval. Svou argumentaci nejenže nastínil ve zcela obecné rovině, ale za naprosto zásadní považoval to, že žalobkyně měly v průběhu správního řízení tvrdit skutečnosti, které shledal za nepravdivé. Tento postoj žalovaného však nemůže ve světle výše uvedeného obstát.
66. Krajskému soudu tak nezbylo, než žalobou napadená rozhodnutí zrušit pro vady řízení spočívající jednak v jejich nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, jednak v tom, že skutkový stav ohledně některých aspektů posuzované věci, který vzal žalovaný za základ napadených rozhodnutí, neměl oporu ve správních spisech. Současně vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž bude žalovaný právními názory vyslovenými krajským soudem v tomto rozsudku vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Na základě řádně zjištěného skutkového stavu věci pak z toho vyplývající právní závěry žalovaný odůvodní přezkoumatelným způsobem splňujícím kritéria vymezená v § 68 odst. 3 správního řádu.

V. Náklady řízení

67. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalobkyním, kterým by jinak jakožto úspěšným účastnicím řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly, o čemž svědčí obsah soudního spisu.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 12. listopadu 2019

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce